

Virtuální hospitace – Německý jazyk: Vánoce

Odborná analýza hodiny (evaluace)

Autor: Mgr. Jana Nálepová, Ph.D.

Cílem hodiny je rozvoj monologické produktivní řečové dovednosti žáků, zapojit do práce všechny žáky. Tématem jsou Vánoce, což je část tematického celku Svátky a zvyky, který je obsahem desáté lekce učebnice.

1. organizační úvod hodiny

Na úvod hodiny zapisuje vyučující nepřítomnost. Poté představuje tematický celek Svátky a zvyky, konkrétně téma Vánoce, které píše na tabuli a žáci do sešitů. Vysvětluje různá pojmenování tohoto svátku. S žáky diskutuje v plénu, co pro ně Vánoce znamenají, ptá se, proč se mluví o „hektických Vánocích“. Žáci se o slovo příliš nehlásí, vyučující je musí vyvolávat. Vyučující opravuje žákům gramatické chyby, kterých se dopouští. To není při této formě práce vhodné, mohlo by to žáky odradit od spontánního mluvení. Tento úvod trvá asi minutu.

2. práce ve skupinách

Vyučující rozdává pracovní list č. 1, každý žák bude pracovat nejdříve samostatně. Potom představuje vyučující pracovní list, vysvětluje, že si jej má každý sám přečíst. Žáci čtou asi jednu minutu, poté se vyučující ptá na neznámá slova, ale myslí si, že většinu slovíček žáci znají. Tato slova vysvětluje německou definicí nebo příkladem (žáci se ptají na Schmuck, einzelne Menschen, die Fichte, die Tanne, die Kiefer, Zubereitung, Stroh). Tato fáze trvá asi čtyři minuty.

Vyučující rozděluje žáky do tří skupin podle toho, jak sedí vedle sebe. Každá skupina se věnuje jedné části pracovního listu č. 1. Dále dostanou skupiny pracovní list č. 2, ve kterém je popsáno, jak má vypadat prezentace. Totéž vysvětluje vyučující žákům, kteří mají pracovat ve skupinách a připravit prezentaci zadaného tématu. První skupina se věnuje tématu Advent, druhá skupina zpracovává téma Vánoční čas a třetí Vánoční stromek. Úkolem je připravit ve skupině ústní prezentaci zadaného tématu, připravit k tomu plakát, kde bude uvedeno téma a čtyři aktivity, které s tématem souvisí. Vyučující upozorňuje, že žáci mají psát pouze hesla, a to fixem velkými písmeny na papíry formátu A2, které rozdala. V prezentaci ale mají žáci mluvit v celých větách, každý z členů skupinu musí uvést část prezentace. Jak si práci skupina rozdělí, záleží na nich. Prezentace má dodržovat strukturu, jak je uvedena na pracovním listu č. 2, tedy úvod, hlavní část a závěr. Na přípravu mají žáci pět minut.

Žáci pracují samostatně, vyučující jde ke skupině, pokud žáci potřebují poradit. Upozorňuje na čas, ale neuvedla na počátku, kolik času mají žáci na přípravu prezentace. Tato část trvá dvanáct minut, místo plánovaných pěti. Žáci pracují samostatně, zaujatě, v tichosti, ptají se jen na několik neznámých slov, které vyučující vysvětluje opět většinou v němčině, výjimečně si pomáhá češtinou (např. Duft, Plätzchen). Během práce vyučující mluví na žáky,

dává jim upřesňující pokyny. Žáci ji ovšem neposlouchají, protože jsou zaujatí prací, proto by bylo vhodnější jim vše sdělit předem a ještě pro jistotu napsat na pracovní list. Vyučující ještě upozorňuje, že žáci mají při prezentaci mluvit v celých větách a že nemají při prezentaci číst své poznámky. V průběhu aktivity vyučující opravuje žákům chyby na plakátech, doporučuje, jak je mají upravit. Upozorňuje, že žáci mají ještě minutu čas na dokončení příprav.

3. prezentace skupinové práce

Na vlastní prezentaci mají skupiny asi minutu čas, ostatní si během výkladu mají psát poznámky. Každý člen skupiny musí přednést část prezentace. Během střídání skupin upozorňuje, že mají mluvit hlasitě. Tyto podmínky dodrží všechny skupiny. Žáci drží plakáty v ruce, možná by bylo vhodnější je připevnit na zeď nebo na tabuli tak, aby je všichni dobře viděli. Mohly by zůstat vyvěšeny i do další hodiny, kdy se bude podle plánu v tématu pokračovat.

4. vyhodnocení skupinové práce vyučující a žáky

Prezentaci a přípravu na ni vyhodnocuje vyučující spolu se žáky, kterých se ptá na jejich názor. Zjišťuje, zda byla práce pro žáky obtížná, jak je do ní zapojili. Shrnují společně, co se dozvěděli nového. V této fázi, která trvá asi pět minut, nejsou žáci příliš aktivní, vyučující musí žáky vyzývat k odpovědím.

5. poslech písně

Na závěr si vyučující připravila píseň skupiny Wise Guys. Nejdříve rozdá žákům texty písně a seznamuje žáky s tématem. Při pouštění písně z přehrávače má vyučující problémy, pravděpodobně špatně vložila CD. Mezitím si žáci čtou text. Asi po třech minutách přijde na chybu a stihnou si píseň poslechnout.

6. organizační závěr hodiny, shrnutí, plán na příští hodinu

Na závěr poděkuje vyučující žákům za aktivitu a seznámí je s dalšími plány. Také v této části mluvila vyučující zásadně jen německy.

Závěr

Hodina byla pěkně připravena, pracovní listy jsou přehledné, list číslo jedna obsahuje krátké, ale podrobné informace s nejdůležitější slovní zásobou. Vyučující však nestihla v hodině vše, co si naplánovala, sama zhodnotila, že by na naplánovaný program potřebovala ještě jednu vyučovací hodinu. Měla v plánu ještě jednu aktivitu, ve které by žáci mluvili o svých zážitcích. **Přesto byl plán hodiny splněn.** Žáci pracovali ve skupinách aktivně, připravili si své prezentace pečlivě a podle stanovené struktury a doplnili je plakátem. Naučili se tak správně prezentovat dané téma a rozšířili si slovní zásobu k tématu Vánoce. V další hodině by bylo navíc vhodné věnovat se ještě písni, kterou si žáci na konci hodiny poslechli, a podrobněji se seznámit s textem.

Jak již bylo řešeno, byli **žáci ve skupinové práci aktivní a pracovali samostatně**, bylo vidět, že jsou zvyklí na tento způsob práce. Možné by bylo využít jednojazyčné slovníky, aby si žáci vyhledávali neznámá slova sami. To by ale pravděpodobně bylo časově náročnější než způsob, jak je vysvětlovala vyučující. Je velmi dobře, že **žáci jsou zvyklí, že jim nejsou nová slovíčka překládána, ale většinou vysvětlována v němčině**.

Všichni žáci se museli podílet na **prezentaci skupinové práce** a seznámit se s prací ostatních. Naučili se, jak má vypadat správná prezentace a vyzkoušeli si ji na známém tématu. Protože každý člen skupin musel přednést část prezentace, zapojili se všichni do skupinové práce.

Pro zdárný průběh skupinové práce by bylo dobré napsat úkol a všechny důležité pokyny na pracovní list, aby si je žáci mohli ještě i přečíst, protože informací, které jim vyučující sdělovala, bylo hodně. Nemusela by tak narušovat práci skupin. Je dobré, když se v této fázi vyučující nezasahuje do práce skupin, pokud nepotřebují pomoc. **Čas naplánovaný na práci ve skupině byl příliš krátký**, je potřeba vyhradit čas na diskuzi, vyhledání neznámých slov, organizaci práce. Proto je dobře, že vyučující čas prodloužila.

Ještě jednou je třeba **vyzdvihnout snahu vyučující pracovat pouze s cizím jazykem**, protože se jedná o žáky pokročilé, a je vidět, že jsou na to žáci zvyklí. Navíc se jedná o téma, které podle slov vyučující není pro žáky zcela nové.